

SINTEZA

obiectiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea art.17 din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale (număr unic 479/MEEn/2023)

Participanțul la avizare (expertizare)/consultare publică Ministerul Justiției	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege pentru modificarea art. 17 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (număr unic 479/MEEn/2023), comunicăm următoarele.</p> <p>Potrivit notei informative, proiectul de act normativ a fost elaborat în scopul soluționării unor aspectele de procedură prin care autoritatea de reglementare va putea pune în aplicare mecanismul de retragere a licenței operatorului care nu îndeplinește cerințele privind separarea de certificare.</p> <p>Astfel, semnalăm că norma propusă pentru completarea art. 17 cu alin. (2²) privind interzicerea suspendării de către instanța de judecată a hotărârii Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, este conceptual inacceptabilă. Ținem să remarcăm că, statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ țin de prevederile Codului administrativ. Emiterea unui act administrativ individual (în speță act defavorabil - hotărârea privind retragerea licenței) face parte din procedură administrativă. Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform Codului administrativ.</p> <p>În Hotărârea nr. 18/2012 Curtea Constituțională a subliniat că, contenciosul administrativ, în calitate de instituție juridică, are drept scop contracararea abuzurilor și exceselor de putere din partea autorităților publice, apărarea drepturilor persoanelor în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, precum și asigurarea ordinii de drept (§44).</p> <p>Întrucât, potrivit art. 114 din Constituție, justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești, acestea urmează să dispună de plenitudinea prerogativelor procesuale pentru soluționarea justă a cauzei, fără a exista limitări nejustificate în acțiunile ce urmează a fi întreprinse, astfel încât la realizarea scopului final hotărârea judecătorească să nu devină una iluzorie (Hotărârea Curții Constituționale nr. 18/2012, §48). Concomitent, în aceeași hotărâre Curtea Constituțională a menționat că, în orice societate democratică protecția persoanei este una din atribuțiile de bază ale statului, iar posibilitatea persoanei de a utiliza în</p>	<p>Se acceptă</p> <p>La articolul 1, punctul 3 din textul proiectului Legii a fost exclus, prin urmare, proiectul Legii a fost completat cu un articol nou ce prevede modificarea/completarea articolului 214 din Codul Administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 cu un alineat nou (9) cu următoarea redacție</p> <p>„(9) Nu pot fi suspendate hotărârile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind retragerea licențelor pentru nerespectarea de către titularii din sectorul gazelor naturale a cerințelor legale privind separarea, independența</p>

<p>și/sau certificarea operatorului sistemului de transport, precum și hotărârile emise în scopul asigurării continuității activității de transport al gazelor naturale”.</p> <p>Totodată, Nota informativă la proiect a fost completată cu argumentarea necesității unei astfel de măsuri.</p>	<p>instanța de judecată toate mijloacele procedurale necesare pentru apărarea sa constituie un remediu efectiv pentru asigurarea principiului unui proces echitabil, principiu care se desprinde din cuprinsul art. 20 alin. (1) din Constituție, conform căruia orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.</p> <p>În corelație cu prevederile expuse supra și în vederea asigurării unui proces echitabil, Codul administrativ la art. 214 acordă persoanei, concomitent cu înaintarea acțiunii, posibilitatea de a solicita instanței de contencios administrativ suspendarea executării actului administrativ contestat.</p> <p>Adițional, la §59 din Hotărârea nr. 18/2012 Curtea a reținut că, dreptul de a solicita instanței de judecată suspendarea actului administrativ constituie o veritabilă garanție împotriva abuzurilor autorității administrative, ale cărei acte de autoritate au caracter executoriu. Astfel, suspendarea actului administrativ constituie un mijloc eficient de protecție a drepturilor participanților la proces. Concomitent, în vederea evitării abuzurilor din partea reclamantului, legislația procesuală civilă lasă judecătorului posibilitatea de a aprecia întinderea și caracterul real, ireversibil al prejudiciului, a cărui producere iminentă este invocată de reclamant. (Hotărârea Curții Constituționale nr. 31/2013 (suspendarea actelor administrative de către instanța de judecată), § 70).</p> <p>În consecință, Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 18/2012 a reținut că, norma prin care se interzice suspendarea actelor autorităților publice, este disproporționată în raport cu dreptul justițiabilului de a solicita suspendarea actului și cu dreptul instanței de a dispune măsura asiguratorie și nu poate fi justificată prin prisma prevederilor art. 54 alin. (2) din Constituție:</p> <p>„(2) <i>Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.</i>”</p> <p>Reieșind din cele relateate supra, norma propusă în proiect reprezintă o restrângere a independenței activității instanțelor judecătorești, fapt ce aduce atingere art. 6 din Constituție, iar limitarea prerogativei acordate reclamantului de a putea solicita instanței suspendarea actului administrativ, ca măsură asiguratorie, face imposibilă apărarea persoanei împotriva încălcării drepturilor și libertăților ei constituționale și nu creează garanții suplimentare de asigurare a legalității, fapt ce contravine garanțiilor stipulate în art. 20 alin. (1) din Constituție. Pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a</p>
---	---

	<p>preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi (Hotărârea Curții Constituționale nr. 16/1998 (controlul actelor administrative cu caracter individual), § 2). Mai mult, autorul nu a prezentat în nota informativă argumente temeinice care să justifice faptul că soluția propusă nu este disproporționată în raport cu scopul urmărit. În context, nu poate fi reținut doar argumentul invocat de către autor în nota informativă, în calitate de analogie cu art. 214 alin. (8) din Codul administrativ (cu privire la actele Băncii Naționale a Moldovei).</p> <p>Aferent rigorilor de tehnică legislativă, se vor reține următoarele:</p> <p>La proiectul hotărârii, în temeiul art. 41 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, precum și a pct. 6 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017, care stabilesc exercitarea funcției de reprezentant al Guvernului în Parlament de către Ministerul Justiției, în lista contrasemnatarilor proiectelor de Hotărâri de Guvern privind aprobarea proiectelor de lege, se va include în calitate de contrasemnatar și ministrul justiției.</p> <p>Adițional, se va exclude numerotarea „1.” ca fiind excedentă.</p> <p>La proiectul legii:</p> <p>La Art. I:</p> <p>La pct. 2, în dispoziția de modificare, cuvintele „urmează a fi completat” se vor substitui cu cuvintele „se completează”.</p> <p>La pct. 3, în dispoziție, textul „cu un alineat nou (2²)” se va substitui cu textul „cu alineatul (2²)”.</p> <p>La Art. II semnalăm că, regula generală privind intrarea în vigoare a actelor normative, statuată în art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prevede că actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Totodată, alin. (3) al acestui articol dispune că „Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.”. Astfel, intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării trebuie să fie argumentată în nota informativă.</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat</p> <p>Se acceptă Textul a fost redactat</p>
--	--	---

			Se acceptă Necesitatea intrării în vigoare a actului normativ la data publicării a fost argumentată în nota informativă
Ministerul Finanțelor <i>Nr. 18-69-6419 din 19.06.2023</i>	La indicația Cămarilor de Stat nr. 18-69-6419 din 19 iunie 2023, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de Lege pentru modificarea art. 17 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (număr unic 479/MEn/2023), autor – Ministerul Energiei și, în limita domeniilor de competență, comunică lipsă de propuneri și obiecții.		Se acceptă
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării <i>Nr. 03-1857 din 27.06.2023</i>	Cu referire la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea art.17 din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale (număr unic 479/MEn/2023), în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.		Se acceptă
Agenția Proprietății Publice <i>Nr. 05-03-4032 din 20.06.2023</i>	Urmare demersului Cămarilor de Stat nr.18-69-6419 din 19 iunie 2023, Agenția Proprietății Publice a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea art.17 din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale (număr unic 479/MEn/2023), autor – Ministerul Energiei și, în limita competențelor funcționale, comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor .		Se acceptă
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică <i>Nr. 06-01/2496 din 21.06.2023</i> <i>Nr. 07-01/2583 din 26.06.2023</i>	Suplimentar la avizul nr 06-01/2496 din 21.06.2023 (se anexează), urmare a coordonării cu Secretariatul Comunității Energetice, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică intervine cu următoarele propuneri la proiectul de Lege pentru modificarea art.17 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (număr unic 479/MEn/2023).		
	1. Se propune modificarea denumirii proiectului, după cum urmează : „Lege pentru modificarea unor acte normative”.		Se acceptă Textul a fost redactat.
	2. Art. II. din proiect se propune a fi expus în următoarea redacție: „Art. II. - Art. VI din Legea nr. 249/29.07.2022 cu privire la modificarea unor acte normative, se modifică după cum urmează: a) Alin. (3) se modifică și va avea următorul cuprins: „(3) În cazul în care documentele de certificare nu au fost depuse la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Agenția aplică art.17 din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale și desemnează provizoriu un nou titular de licență în calitate de		Se acceptă Textul a fost redactat.
			Se acceptă

	<p>operator al sistemului de transport al gazelor naturale în Republica Moldova. Noul titular de licență trebuie să respecte modelul de operator de sistem independent, în conformitate cu art.26-28 din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, în ceea ce privește exploatarea rețelei de transport deținute de întreprinderea integrată pe verticală din care face parte titularul de licență precedent. În acest caz, atât deținătorul de licență precedent cât și ceilalți proprietari ai rețelei aflate în gestiunea acestuia, vor prezenta spre aprobare Agenției cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de expirarea termenului de certificare prevăzut la art.36 alin. (2') din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, contractele de locațiune încheiate pe un termen de cel puțin 5 ani cu noul titular de licență, astfel încât întregul sistem de transport de gaze naturale aflat în proprietatea și/sau în gestiunea fostului titular de licență să poată fi gestionat de către noul titular de licență. Agenția aprobă contractele încheiate între proprietarii rețelelor de transport at gazelor naturale și noul titular de licență.”</p> <p>b) Articolul VI din Legea nr. 249/29.07.2022 cu privire la modificarea unor acte normative se completează cu trei alineate noi, alin.(3¹) , (3²) , (3³) cu următorul cuprins:</p> <p>(3¹) În cazul în care părțile nu vor semna contractele de locațiune prevăzute de prezentul articol, Agenția va emite o hotărâre care va ține loc de contractul care urma a fi încheiat în baza art. VI alin. (3). Hotărârea emisă de către Agenție este executorie din momentul adoptării, nu poate fi suspendată de către instanța de judecată și produce efecte obligatorii pentru proprietarii rețelei de transport și titularul de licență desemnat, până la încheierea și aprobarea contractelor de locațiune.</p> <p>(3²) La solicitarea noului titular de licență, titularul precedent va presta acestuia servicii specifice, cum ar fi întreținerea rețelelor, în baza unor contracte aprobate de către Agenție.</p> <p>(3³) Noul titular de licență solicită în termen de maxim 30 de zile certificarea conform modelului de operator de sistem independent.”</p> <p>3. Art. II din proiect va deveni Art. III</p> <p><i>Argumentare:</i> modificările ce se propun a fi operate în conținutul legii menționate, se impun în scopul asigurării continuității procesului de operare a rețelelor de transport, în contextul desemnării unui operator de transport al gazelor naturale în Republica Moldova, ca urmare a eventualelor neconformări condițiilor de separare și certificare. Totodată, modificările propuse vor asigura mecanismul de transmitere și gestionare a rujeolelor de transport, în contextul în care proprietarii rețelei nu vor încheia contracte de locațiune cu noul operator desemnat, prin emiterea unei hotărâri</p>	<p>Textul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
--	---	--

	<p>de către ANRE care va ține loc de contractul dintre părți. De asemenea, prin modificările respective se urmărește scopul de a asigura noului operator previzibilitate în activitatea reglementată pe care urmează să o desfășoare în perioada desemnată, precum și posibilitatea planificării investițiilor necesare în sistemul de transport.</p> <p>În același timp, ținând cont de importanța strategică a mecanismului prevăzut în prezentul proiect, precum și în scopul neadmiterii ingerințelor în procesul de schimbare a operatorilor de transport, este imperioasă asigurarea executării necondiționate a hotărârii ce urmează a fi aprobată de către Agenție, prin excluderea mecanismului de suspendare a acesteia prin intermediul instanțelor de judecăți. În acest sens, se propune ca hotărârea să fie executorie din momentul adoptării, urmând a fi imposibilă suspendarea acesteia.</p>	
<p>Congresul Autorităților publice locale <i>Nr.171 din 22.06.2023</i></p>	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Cancelariei de stat a Republicii Moldova nr. 18-69-6419 din 19 iunie 2023, privind avizarea proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea art. 17 din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale (număr unic 479/MEEn/2023), și comunică lipsa obiectivelor și propunerilor la proiectul în cauză.</p>	Se acceptă
<p>SA "Moldovagaz" <i>Nr.04-2211 din 27.06.2023</i></p>	<p>În contextul adresării ministerului Energiei nr. 07/1-708 din 20.06.2023, SA „Moldovagaz” vă comunică că a examinat, în limita competențelor, proiectul de Lege pentru modificarea art. 17 din Legea 108/2016 „Cu privire la gaze naturale”, (cu numărul unic 479/Men/2023).</p> <p>Inițiativa modificării art. 17 din Legea 108/2016 este prerogativa Ministerului Energiei – organul central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul securității energetice și gazelor naturale.</p> <p>SA „Moldovagaz” își desfășoară activitatea în limitele legislației în vigoare a Republicii Moldova și va întreprinde acțiunile necesare, în limita competenței, pentru evitarea consecințelor ce pot interveni în rezultatul modificării Legii nr. 108/2016, conform proiectului menționat mai sus.</p>	Se acceptă
<p>SRL "Moldovatransgaz" <i>Nr.14-883 din 27.06.2023</i></p>	<p>Cu referire la adresarea Ministerului Energiei nr. 07/1-708 din 20.06.2023.</p>	

	<p>„Moldovatrangaz” SRL comunică că a examinat proiectul Hotărârii de Guvern „Cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea art. 17 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale”, precum și argumentele aduse în susținerea acestora în Nota informativă de însoțire, perfectată de către autorii proiectelor respective și vă comunică următoarele.</p> <p>SRL „Moldovatrangaz” a întreprins toate măsurile necesare, pentru implementarea în termen a cerințelor Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, cât și respectarea prevederilor Directivei 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12.07.2009 privind normele comune pentru piața internă și sectorul gazelor naturale prin implementarea Pachetului Energetic III.</p> <p>Neadoptarea deciziilor finale în termeni stabiliți au fost determinate de factori independenți de competențele funcționale ale întreprinderii.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Unul dintre angajamentele de bază asumate de către Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană în sectorul energetic, constă în asigurarea separării și independenței operatorilor sistemelor de transport al gazelor naturale de întreprinderile integrate pe verticală care desfășoară activitatea de producere, de distribuție, de stocare, de trading sau de furnizare a gazelor naturale, precum și față de orice întreprindere ce controlează întreprinderile ce desfășoară aceste activități. Reieșind din situația specifică a Republicii Moldova, în baza Deciziei D/2012/05/MC-EnC, Republica Moldova a obținut derogări ce constau în amânarea punerii în aplicare a articolului 9 din Directiva 2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă a gazelor naturale, de la 3 martie 2012 până la 1 ianuarie 2020. Ulterior, după aprobare de către ANRE a Planului de măsuri privind separarea SRL „Moldovatrangaz”, care prevedea prezentarea documentelor pentru certificare până la data de 01.10.2020, la solicitarea SRL „Moldovatrangaz” și SA „Moldovagaz”, termenul respectiv a fost prelungit de mai multe ori.</p>
--	--	--

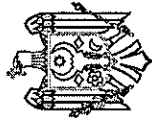
	<p>Art. 36 alin. (2¹) din Legea cu privire la gazele naturale stabilește exhaustiv termenul de 3 luni pentru îndeplinirea tuturor condițiilor necesare, precum și prezentarea documentelor, datelor de separare și independență către ANRE. Ținem să menționăm că complexitatea acestui proces care rezultă, dar nu se limitează la:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vechimea rețelilor de transport a gazelor naturale, specificul de întreținere și mentenanță; 2. Specificul de interconectivitate atât cu infrastructura de transport a gazelor naturale din Ucraina cât și cu infrastructura de transport din regiunea de stângă a râului Nistru; 3. Activitatea de transport și livrare a gazelor este determinantă pentru producerea de electricitate și respectiv - producerea de agent termic; 4. Specificul de activitate stabilit în raport cu operatorii sistemului de distribuție; <p>Acestea activități, și nu doar, abordate separat sau cumulativ pot determina sistarea activității de transport a gazelor naturale. Pentru a exclude aceste consecințe cu impact direct asupra securității energetice naționale, considerăm judicios și necesar ca, orice activități de transmitere în folosință a bunurilor între „Moldovatransgaz” SRL și „Vestmoldtransgaz” SRL să fie extinse până la finalizare sezonului de încălzire, respectiv după 31 martie 2024.</p> <p>Această perioadă va fi utilă ambelor întreprinderi pentru a aprecia obiectiv mecanismul optim de separare și colaborare ulterioară excluzând orice lacune care pot determina sistarea activității de transport a gazelor naturale, având în vedere lipsa cadrului legislativ și de reglementare care stabilește mecanismele necesare decizionale de separare a operatorului de sistem.</p>	<p>Astfel, remarcăm că, întreprinderile din cadrul întreprinderii de gaze naturale integrate pe verticală SA „Moldovagaz”, au avut suficient timp pentru asigurarea respectării prevederilor actelor normative în vigoare în partea ce ține de asigurarea separării/certificării OST.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>În scopul asigurării continuității procesului de operare a rețelelor de transport, în contextul desemnării unui operator de transport al gazelor naturale în Republica Moldova, ca urmare a eventualelor neconformări condițiilor de separare și certificare, ANRE a propus a fi operate modificări a prevederilor art. VI alin. (3) din Legea nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative (a se vedea mai sus avizul ANRE).</p> <p>Astfel, conform modificărilor propuse la Legea nr. 249/2022, în cazul în care documentele de certificare nu au fost depuse la ANRE în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a acestei legi (10.09.2022), atât deținătorul de licență precedent cât și ceilalți proprietari ai rețelei aflate în gestiunea acestuia, vor prezenta spre aprobare Agenției cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de expirarea termenului de certificare prevăzut la art. 36 alin. (2¹) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, contractele de locațiune încheiate pe un termen de cel puțin 5 ani cu noul titular de licență, astfel încât întregul sistem de transport de gaze naturale aflat în proprietatea și/sau în gestiunea fostului titular de licență să poată fi gestionat de către noul titular de licență.</p>
--	--	---

		<p>În scopul prevenirii unor potențiale riscuri, mai multe ședințe de lucru cu OST licențiați din Moldova au fost și urmează a fi organizate, în care să se discute soluțiile/măsurile necesare a fi întreprinse de părți întru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale prin rețelele de transport și fiabilității sistemului de gaze naturale.</p> <p>Autoritățile statului încurajează la o conlucrare eficientă între OST și alți participanți la piața gazelor.</p> <p>Remarcăm că, din cauza lipsei realizării separării și certificării operatorului sistemului de transport SRL „Moldovatransgaz”, Secretariatul Comunității Energetice a inițiat procedura de infringement în raport cu Republica Moldova pentru nerespectarea și neimplementarea legislației comunitare în conformitate cu prevederile Tratatului de instituire a Comunității Energetice. Astfel, în cazul neîndeplinirii acestui angajament în termen, Republica Moldova riscă să fie sancționată. Suplimentar la riscul ca Republica Moldova să fie sancționată financiar, evocăm că, asigurarea separării operatorului sistemului de transport în termen este un angajament al Republicii Moldova față de UE și în cadrul Memorandumului cu privire la politicile economice și financiare încheiat cu Fondul Monetar Internațional, precum și o precondiție pentru accesarea de asistență macrofinanciară din partea UE.</p>
<p>SRL “Vestmoldtransgaz” Nr. 01-172 din 26.06.2023</p>	<p>Urmare a examinării demersului Ministerului Energiei al Republicii Moldova nr. 07/1-708 din 20.06.2023, prin care se solicită avizarea proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea art. 17 din Legea 108/2016 cu</p>	<p>Se acceptă</p>

	privire la gazele naturale (număr unic 479/MEn/2023), autor – Ministerul Energiei, vă comunicăm cu privire la lipsa obiecțiilor sau a altor propuneri de completare.	
--	--	--

Ministrul Energiei

Digitally signed by Parlicov Victor
Date: 2023.06.28 15:01:08 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Victor PARLICOV

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea art.17 din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale (număr unic 479/MEn/2023)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Cancelaria de Stat</p> <p>Centrul de armonizare a legislației</p> <p>Nr. 31/02-69-6880 din 29.06.2023</p>	<p>Ref: scrisoarea nr. 07/1-750 din 27 iunie 2023/număr unic 479/MEEn/2023</p> <p>Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018), definitivat în baza avizelor autorităților interesate, în limita competențelor sale funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri adiționale.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Justiției</p> <p>Nr.04/2-5726 din 30.06.2023</p>	<p>Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 479/MEEn/2023), prezentat repetat pentru examinare, comunicăm următoarele.</p> <p>La Art. II (care a fost inclus suplimentar în proiect după prima avizare): În ceea ce privește modificarea alin. (3) al Art. VI din Legea nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative, semnalăm că un aspect problematic îl constituie reglementarea ambiguă a faptului desemnării provizorii de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a unui nou titular de licență în calitate de operator al sistemului de transport al gazelor naturale în Republica Moldova, în cazul în care documentele de certificare nu au fost depuse la Agenție în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a legii, deci până la 10 septembrie 2023. În acest caz, noțiunea „desemnarea provizorie a titularului” nu ar corela cu termenul de „cel puțin 5 ani”, stabilit pentru contractele de locațiune încheiate cu noul titular de licență. Prin urmare, considerăm necesar a reflecta acest aspect în nota informativă.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nota informativă a fost completată cu o argumentare suplimentară.</p>
	<p>Totodată, nu este clar în ce condiții ANRE va aproba contractele de locațiune și care pot fi temeiurile de refuz, motiv pentru care se va face trimitere la prevederile din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (obiecție valabilă și pentru alin. (3²)).</p> <p>Adițional, urmează a se ține cont că, conductele naționale și internaționale de transport al gazelor, în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (2) lit. j) din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, țin de domeniul public al statului. Astfel, nu toate rețelele de gaze naturale sunt proprietate privată.</p> <p>De asemenea, la alin. (3¹) se va revizui soluția ca în situația în care părțile nu vor semna contractele de locațiune prevăzute, ANRE să emită o hotărâre care va ține loc de contractul care urma a fi încheiat. Atragem atenția că, potrivit art. 1251 din Codul civil, prin contractul de locațiune, o parte (locatar) se obligă să dea celeilalte părți (locatar) un bun determinat individual în folosință temporară sau în folosință și</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul a fost completat cu sintagma „... în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (1) lit. f) din Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale”.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se va ține cont de prevederile art. 9 alin. (2) lit. j) din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice.</p>
	<p>De asemenea, la alin. (3¹) se va revizui soluția ca în situația în care părțile nu vor semna contractele de locațiune prevăzute, ANRE să emită o hotărâre care va ține loc de contractul care urma a fi încheiat. Atragem atenția că, potrivit art. 1251 din Codul civil, prin contractul de locațiune, o parte (locatar) se obligă să dea celeilalte părți (locatar) un bun determinat individual în folosință temporară sau în folosință și</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Prevederile alin. (3¹) a fost reformulată conform recomandărilor.</p>

<p>posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie. Astfel, hotărârea ANRE nu poate să substituie contractul încheiat între părți. Mai mult, deși s-a prevăzut situația nesemnării contractelor de locațiune, nu s-a reglementat situația neaprobării de către ANRE a contractelor semnate.</p> <p>Ca o soluție, propunem stabilirea normelor privind trecerea dreptului de gestiune a sistemului de transport de gaze naturale la nivel de lege, ANRE urmând să le detalieze în hotărârea sa.</p> <p>Concomitent, se consideră discutabilă prevederea de la alin. (3²) referitor la prestarea de către titularul de licență precedent, la solicitarea noului titular de licență, a serviciilor specifice, cum ar fi întreținerea rețelelor, în baza unor contracte aprobate de către Agenție. Astfel, eventuala întreținere în continuare a rețelelor transmise în folosință locatarului ar trebui să fie reglementată în contractul de locațiune.</p> <p>În mod cert, modificările propuse trebuie revăzute, pentru a institui o procedură clară, transparentă, oportună, echitabilă și proporțională.</p>	<p>posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie. Astfel, hotărârea ANRE nu poate să substituie contractul încheiat între părți. Mai mult, deși s-a prevăzut situația nesemnării contractelor de locațiune, nu s-a reglementat situația neaprobării de către ANRE a contractelor semnate.</p> <p>Ca o soluție, propunem stabilirea normelor privind trecerea dreptului de gestiune a sistemului de transport de gaze naturale la nivel de lege, ANRE urmând să le detalieze în hotărârea sa.</p> <p>Concomitent, se consideră discutabilă prevederea de la alin. (3²) referitor la prestarea de către titularul de licență precedent, la solicitarea noului titular de licență, a serviciilor specifice, cum ar fi întreținerea rețelelor, în baza unor contracte aprobate de către Agenție. Astfel, eventuala întreținere în continuare a rețelelor transmise în folosință locatarului ar trebui să fie reglementată în contractul de locațiune.</p> <p>În mod cert, modificările propuse trebuie revăzute, pentru a institui o procedură clară, transparentă, oportună, echitabilă și proporțională.</p>
<p><i>Se acceptă parțial.</i></p> <p>Prevederile alin. (3²) includ reglementarea de către Agenție a unor servicii specifice ale operatorului sistemului de transport stabilite în Legea nr. 108/2016, ce ar putea fi prestate de către titularul de licență precedent prin aprobarea unor contracte în acest sens de către Agenție. Totodată, întru evitarea unor interpretări privind tipurile de servicii specifice ce ar putea fi prestate, alin. (3²) a fost completat cu o trimitere la prevederile Legii nr. 108/2016.</p>	<p>posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie. Astfel, hotărârea ANRE nu poate să substituie contractul încheiat între părți. Mai mult, deși s-a prevăzut situația nesemnării contractelor de locațiune, nu s-a reglementat situația neaprobării de către ANRE a contractelor semnate.</p> <p>Ca o soluție, propunem stabilirea normelor privind trecerea dreptului de gestiune a sistemului de transport de gaze naturale la nivel de lege, ANRE urmând să le detalieze în hotărârea sa.</p> <p>Concomitent, se consideră discutabilă prevederea de la alin. (3²) referitor la prestarea de către titularul de licență precedent, la solicitarea noului titular de licență, a serviciilor specifice, cum ar fi întreținerea rețelelor, în baza unor contracte aprobate de către Agenție. Astfel, eventuala întreținere în continuare a rețelelor transmise în folosință locatarului ar trebui să fie reglementată în contractul de locațiune.</p> <p>În mod cert, modificările propuse trebuie revăzute, pentru a institui o procedură clară, transparentă, oportună, echitabilă și proporțională.</p>
<p>La Art. III:</p> <p>Referitor la propunerea de completare a art. 214 din Codul administrativ cu alin. (9), potrivit căruia „Nu pot fi suspendate hotărârile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind retragerea licențelor pentru nerespectarea de către titularii din sectorul gazelor naturale a cerințelor legale privind separarea, independența și/sau certificarea operatorului sistemului de transport, precum și hotărârile emise în scopul asigurării continuității activității de transport al gazelor naturale”, semnalăm că autorul nu a prezentat în nota informativă argumente temeinice care să justifice faptul că soluția propusă nu este disproporționată în raport cu scopul urmărit.</p>	<p>posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie. Astfel, hotărârea ANRE nu poate să substituie contractul încheiat între părți. Mai mult, deși s-a prevăzut situația nesemnării contractelor de locațiune, nu s-a reglementat situația neaprobării de către ANRE a contractelor semnate.</p> <p>Ca o soluție, propunem stabilirea normelor privind trecerea dreptului de gestiune a sistemului de transport de gaze naturale la nivel de lege, ANRE urmând să le detalieze în hotărârea sa.</p> <p>Concomitent, se consideră discutabilă prevederea de la alin. (3²) referitor la prestarea de către titularul de licență precedent, la solicitarea noului titular de licență, a serviciilor specifice, cum ar fi întreținerea rețelelor, în baza unor contracte aprobate de către Agenție. Astfel, eventuala întreținere în continuare a rețelelor transmise în folosință locatarului ar trebui să fie reglementată în contractul de locațiune.</p> <p>În mod cert, modificările propuse trebuie revăzute, pentru a institui o procedură clară, transparentă, oportună, echitabilă și proporțională.</p>
<p>Articolul 15 alin. (2) al Legii nr. 108/2016, cu privire la gazele naturale stabilește obligația titularilor de licențe să îndeplinească obligațiile referitoare la securitate, calitate, eficiență și continuitatea aprovizionării cu gaze naturale și să respecte normele de securitate și de sănătate a muncii și de protecție a mediului, precum și prevederile contractelor încheiate cu consumatorii.</p> <p>Totodată, art. 39 al Legii nr. 108/2016 stabilește exhaustiv funcțiile și obligațiile operatorului sistemului de transport printre care pot fi menționate:</p> <p>-exploatarea, întreținerea, modernizarea și dezvoltarea rețelelor de transport al gazelor naturale în condiții de siguranță, de fiabilitate și de eficiență;</p> <p>- asigurarea capacității pe termen lung a rețelelor de transport al gazelor naturale pentru a acoperi cererile rezonabile de transport al gazelor naturale, elaborând și executând planuri de dezvoltare a rețelelor de transport al</p>	<p>posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie. Astfel, hotărârea ANRE nu poate să substituie contractul încheiat între părți. Mai mult, deși s-a prevăzut situația nesemnării contractelor de locațiune, nu s-a reglementat situația neaprobării de către ANRE a contractelor semnate.</p> <p>Ca o soluție, propunem stabilirea normelor privind trecerea dreptului de gestiune a sistemului de transport de gaze naturale la nivel de lege, ANRE urmând să le detalieze în hotărârea sa.</p> <p>Concomitent, se consideră discutabilă prevederea de la alin. (3²) referitor la prestarea de către titularul de licență precedent, la solicitarea noului titular de licență, a serviciilor specifice, cum ar fi întreținerea rețelelor, în baza unor contracte aprobate de către Agenție. Astfel, eventuala întreținere în continuare a rețelelor transmise în folosință locatarului ar trebui să fie reglementată în contractul de locațiune.</p> <p>În mod cert, modificările propuse trebuie revăzute, pentru a institui o procedură clară, transparentă, oportună, echitabilă și proporțională.</p>
<p>Astfel, norma propusă reprezintă o restrângere a independenței activității instanțelor judecătorești, fapt ce aduce atingere art. 6 din Constituție, iar limitarea prerogativei acordate reclamantului de a putea solicita instanței suspendarea actului administrativ, ca măsură asiguratorie, face imposibilă apărarea persoanei împotriva încălcării drepturilor și libertăților ei constituționale și nu creează garanții suplimentare de asigurare a legalității, fapt ce contravine garanțiilor stipulate în art. 20 alin. (1) din Constituție.</p> <p>Cu toate că, dreptul de acces la instanță nu este unul absolut, acesta poate fi limitat în anumite circumstanțe. În aprecierea legalității unei limitări, Curtea Europeană a Drepturilor Omului ia în considerare importanța accesului la justiție ca principiu democratic. O restricție legală trebuie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să aibă un scop legitim; • să fie proporțională; 	<p>posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie. Astfel, hotărârea ANRE nu poate să substituie contractul încheiat între părți. Mai mult, deși s-a prevăzut situația nesemnării contractelor de locațiune, nu s-a reglementat situația neaprobării de către ANRE a contractelor semnate.</p> <p>Ca o soluție, propunem stabilirea normelor privind trecerea dreptului de gestiune a sistemului de transport de gaze naturale la nivel de lege, ANRE urmând să le detalieze în hotărârea sa.</p> <p>Concomitent, se consideră discutabilă prevederea de la alin. (3²) referitor la prestarea de către titularul de licență precedent, la solicitarea noului titular de licență, a serviciilor specifice, cum ar fi întreținerea rețelelor, în baza unor contracte aprobate de către Agenție. Astfel, eventuala întreținere în continuare a rețelelor transmise în folosință locatarului ar trebui să fie reglementată în contractul de locațiune.</p> <p>În mod cert, modificările propuse trebuie revăzute, pentru a institui o procedură clară, transparentă, oportună, echitabilă și proporțională.</p>

	<p>• să fie necesară într-o societate democratică;</p> <p>• să se asigure că însăși esența dreptului nu este afectată.</p> <p>Proportionalitatea este principiul-cheie al jurisprudenței CEDO. Este necesar un echilibru just între obiectivele legitime ale statului și măsurile pe care statul le utilizează pentru atingerea acestora. Proportionalitatea necesită, de asemenea, un echilibru just între drepturile persoanei și interesul public. Cu cât este mai mare ingerința, cu atât mai mult se impune o justificare.</p> <p>Conform testului de proporționalitate, măsura luată trebuie să fie adecvată – să poată în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, necesară – indispensabilă pentru îndeplinirea scopului, și proporțională - să asigure justul echilibru între interesele concrete pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit.</p> <p>În partea ce ține de adjectivul „necesar” atragem atenția că, acesta implică existența unei necesități sociale stringente și nu trebuie echivalat cu alte calificative, precum rezonabil, admisibil, folositor sau dezirabil. Acest criteriu nu este unul formal și implică motivarea necesității beneficiului urmărit prin limitarea dreptului.</p> <p>Prin urmare, argumentele din nota informativă necesită a fi formulate pornind de la criteriile CEDO.</p>	<p>gazelor naturale pentru 10 ani, ținând cont de prognoza producerii și a consumului de gaze naturale.</p> <p>Reieșind din prevederile enunțate, activitatea de transport al gazelor naturale este organizată pe bază de continuitate și funcționare neîntreruptă, fiabilă și în condiții de siguranță. În cazul în care în fața titularului nou de licență apare riscul întreruperii acestei activități drept urmare a aplicării instituției de „suspendare” se creează un grad sporit de incertitudine asupra modului în care acesta urmează să-și organizeze o activitate planificată și responsabilă, în același timp fiind absolut neclar cum un titular căruia i-a fost retrasă licența poate reveni la exercitarea deplină a funcțiilor și obligațiilor care-i revin unui operator al sistemului de transport al gazelor naturale, în special din momentul în care măsura asiguratorie urmează a fi executată imediat.</p> <p>În consecință, se impune necesitatea instituirii excepției privind solicitarea suspendării ca măsură asiguratorie a actului administrativ emis în cazurile de retragere a licenței pentru transportul gazelor naturale, precum și celor emise în scopul asigurării continuității activității de transport al gazelor naturale, fiind totodată asigurat accesul liber la justiție prin posibilitatea contestării hotărârii respective în instanța de judecată.</p> <p>Considerăm că anume o hotărâre de suspendare a hotărârilor respective poate avea ca efect unele consecințe grave, absolut disproportionale pentru întregul sistem de aprovizionare cu gaze naturale, inclusiv și în raport cu persoana care se consideră neîndreptățită printr-o astfel de decizie.</p>
--	--	--

	<p>Aferent rigorilor de tehnică legislativă, se vor reține următoarele:</p> <p>Cu referire la denumirea proiectului, se va reține că, în conformitate cu art. 42 alin. (2) și (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, denumirea actului normativ trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul reglementării. După caz, denumirea poate conține o paranteză în care se indică laconic obiectul reglementării proiectului. Totodată, în conformitate cu prevederile art. 42 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, denumirea actului normativ nu poate fi identică cu cea a altui act normativ în vigoare, cu excepția cazului în care proiectul noului act normativ prevede abrogarea actului normativ precedent cu aceeași denumire. În acest context, apare necesitatea revizuirii denumirii proiectului în sensul în care aceasta să includă o paranteză în care se va indica laconic obiectul reglementării proiectului sau obiectivul acestuia.</p> <p>La Art. II:</p> <p>după denumirea Legii nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative se va completa cu sursa publicării acesteia – „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 251-256, art. 511)”,</p> <p>la lit. a), în dispoziția de modificare, cuvintele „se modifică și” se vor exclude ca fiind excedente în cazul dat;</p> <p>la lit. b), dispoziția de modificare se va expune în următorul mod: „se completează cu alineatele (3¹)-(3³) cu următorul cuprins:”, urmată de redarea acestora.</p> <p>Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.</p> <p>Concluzia expertizei</p> <p>Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este soluționarea aspectelor de procedură în contextul aplicării prevederilor art. VI alin. (3) al Legii nr. 249/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 251-256, art. 511) și excluderea vidului legislativ privind temeiul retragerii licenței în cazul nerespectării de către titularii de licențe din sectorul gazelor naturale a cerințelor legale privind separarea, independența și/sau certificarea operatorului sistemului de transport.</p> <p>În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit. a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă</p>	<p>Nu se acceptă. Proiectul include modificarea a mai mult de două acte normative, respectiv se utilizează formula generală „<i>referitoare la modificarea unor acte normative</i>”.</p> <p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p>
<p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Nr. 06/2/10117 din 29.06.2023 ELO23/8843 din 29.06.2023</p>		

	<p>a proiectului a fost întocmită cu înținirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit. a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.</p> <p>Analiza prevederilor propuse, denotă anumite carențe ce pot condiționa disfuncționalitatea proceselor administrative reglementate și riscuri de corupție aferente proceselor reglementate. Carențele în cauză vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Terminologie neuniformă/utilizarea unor noțiuni neconsacrate de legislație și a unor formule ambigue care admit interpretarea extensivă a normelor și aplicarea tendențioasă a acestora; - Reglementarea lacunară a termenului de valabilitate a licenței și a unor referințe pertinente la procedura administrativă și criteriile de selectare/desemnare a titularului provizoriu de licență. <p>Prin urmare, se recomandă autorului revizuirii prevederilor proiectului prin prisma recomandărilor statuate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Întru evitarea unor interpretări privind tipurile de servicii specifice ce ar putea fi prestate, alin. (3²) a fost completat cu o trimitere la prevederile Legii nr. 108/2016.</p> <p>Totodată, recomandarea privind substituirea expresiei „<i>Noul titular de licență</i>” cu expresia „<i>titularul provizoriu de licență</i>” nu a fost acceptată deoarece această prevedere ar limita durata contractelor prevăzute la alin. (3¹) și (3²) ceea ce ar crea o situație de risc în gestionarea sistemului de transport gaze naturale și asigurarea securității aprovizionării cu gaze a țării.</p>
<p>Ministerul Finanțelor <i>Nr. 09/2-09/8428 din 29 iunie 2023</i></p>	<p>Cu referire la examinarea repetată a proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 479/MEn/2023), Ministerul Finanțelor, în limita domeniilor de competență, comunică lipsa obiecțiilor și a propunerilor.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării <i>Nr. 03-1915 din 29.06.2023</i></p>	<p>Cu referire la proiectul definitivat de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 479/MEn/2023), în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Consiliului Concurenței Nr.DJ-06/312-1051 din 03.07.2023</p>	<p>Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 03 iulie 2023, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței nr. 183/2012 a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>modificarea unor acte normative (număr unic 479/MEn/2023) și, în limitele competenței sale, comunică despre lipsa propunerilor și obiecțiilor pe marginea acestuia.</p> <p>Totodată, conceptual, asupra oportunității normei juridice, proporționalității restrângerii drepturilor în raport cu scopul urmărit și temeiniciei soluției propuse de către autorul proiectului, în partea ce vizează imposibilitatea suspendării de către instanța de judecată a hotărârilor Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, care ar putea fi emise în temeiul prevederilor art. 17 alin. (2) lit. j) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, urmează să se expună autoritățile competente.</p>	
<p>Agentia Proprietății Publice <i>Nr.05-04-4268 din 28.06.2023</i></p>	<p>Urmare demersului nr.07/1-750 din 27 iunie 2023, Agenția Proprietății Publice a examinat repetat proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 479/MEn/2023), autor – Ministerul Energiei și, în limita competențelor funcționale, comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.</p>	Se acceptă
<p>Agentia Națională pentru Reglementare în Energetică <i>Nr.07-01/2618 din 28.06.2023</i></p>	<p>Agenția națională pentru Reglementare în Energetică a examinat proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (numărul unic 479/MEn/2023) – autorul Ministerul Energiei, remis spre avizare repetată și comunică despre susținerea acestuia fără obiecții și propuneri.</p>	Se acceptă.
<p>Centrul de Armonizare a Legislației (avizarea inițială) (Cancelaria de Stat Nr. 31/02-69-6740 din 26.06.2023)</p>	<p>AVIZ DE COMPATIBILITATE</p> <p>În baza examinării proiectului de Lege pentru modificarea art. 17 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, promovat suplimentar măsurilor planificate prin Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023.</p> <p>Prezentul Aviz de compatibilitate a fost întocmit de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.</p> <p>Proiectul de Lege pentru modificarea art. 17 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale își propune excluderea vidului legislativ existent privind motivul de retragere a licenței de către autoritatea de reglementare în cazul nerespectării de către titularii de licențe din sectorul gazelor naturale a cerințelor legale privind separarea, independența și/sau certificarea operatorului sistemului de transport.</p> <p>Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii energetice europene, pe segmentul legislativ al Pieței gazelor naturale.</p> <p>Menționăm că, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale este un act național</p>	

	<p>armonizat, care a asigurat transpunerea: art. 1 - 42, art. 44 - 48, precum și Anexei I din Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE; Directivei 2004/67/CE a Consiliului din 26 aprilie 2004 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaz natural; Anexei I din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005; art. 3, 6, 10, 12, 14, 17 - 20 și art. 34 din Regulamentul (UE) 2017/460 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind structurile tarifare armonizate pentru transportul gazelor; Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie.</p> <p>Din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene prezintă relevanță directă dispozițiile Directivei 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE.</p> <p>În context, ca urmare a examinării proiectului național prin prisma dispozițiilor Directivei 2009/73/CE, expunem următoarele:</p> <p>Cu referire la art. I din proiect, privind modificarea art. 17 din Legea nr. 108/2016, menționăm că în conformitate cu art. 4 (3) „Procedura de autorizare” din Directiva 2009/73/CE, statele se asigură că motivele pentru care se refuză acordarea unei autorizații sunt obiective și nediscriminatorii și sunt aduse la cunoștința solicitantului. Totodată, norma UE prevede că statele urmează să stabilească o procedură prin care solicitantul poate introduce o acțiune împotriva unui astfel de refuz.</p> <p>În context, menționăm că motivele pentru care se refuză acordarea unei autorizații (licențe), introduse prin lit. j) alin.(2) din art. 17, sunt obiective, nediscriminatorii și corespund prevederilor privind independența, separarea și/sau certificarea operatorului sistemului de transport prevăzute în Cap. III și IV din Directiva 2009/73/CE. Totuși, completările introduse prin alin. (2²) la art. 17 din Legea nr. 108/2016 privind stabilirea faptului că hotărârile ANRE sunt definitive, fără a putea „fi suspendate de către instanța de judecată”, nu corespund în totalitate dispozițiilor prevăzute la art. 4 (3), a treia propoziție și celor ale art. 41 (17) din Directiva 2009/73/CE, or, statele urmează să stabilească o procedură prin care solicitantul poate introduce o acțiune împotriva unui astfel de refuz. Totodată, prevederea propusă vine în contradicție și cu dispozițiile Legii în vigoare, care la art. 9, alin. (8) prevede că hotărârile și deciziile Agenției care vizează sectorul gazelor naturale se supun controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ, iar</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La articolul I, punctul 3 din textul proiectului Legii (alin. 2² la art. 17) a fost exclus, prin urmare, proiectul Legii a fost completat cu un articol nou ce prevede modificarea/completarea articolului 214 din Codul Administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 cu un alineat nou (9) cu următoarea redacție</p> <p>„(9) Nu pot fi suspendate hotărârile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind retragerea licențelor pentru nerespectarea de către titularii din sectorul gazelor naturale a cerințelor</p>
--	---	--

	<p>suspendarea hotărârilor și deciziilor Agenției poate avea loc doar prin încheierea judecătorească și doar în privința solicitantului.</p> <p>În concluzie, menționăm că, deși proiectul actului normativ nu transpune direct careva dispoziții ale Directivei 2009/73/CE, completările introduse prin alin. (2²) la art. 17 privind stabilirea hotărârilor Agenției drept definitive fără a putea „fi suspendată de către instanța de judecată”, contravin normelor UE și urmează a fi reconsiderate, astfel încât acestea să asigure aplicarea la nivel național a mecanismelor adecvate care să garanteze că partea afectată de o decizie a autorității de reglementare are dreptul de a introduce o cale de atac în fața unui organism independent de orice parte afectată și de orice guvern, conform dispozițiilor prevăzute la art. 4 (3) a treia propoziție „Procedura de autorizare” și cele ale art. 41 (17) „Atribuțiile și competențele autorității de reglementare” din Directiva 2009/73/CE.</p> <p>Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.</p> <p>În contextul adresării repetate a Ministerului Energiei nr. 07/1-750 din 27.06.2023, SA „Moldovagaz” vă comunică că a examinat, în limita competenței, proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative, (cu numărul unic 479/MEEn/2023).</p> <p>Inițiativa modificării actelor normative menționate în proiect este prerogativa Ministerului Energiei - organul central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul securității energetice și gazelor naturale.</p> <p>SA „Moldovagaz” își desfășoară activitatea în limitele legislației în vigoare a Republicii Moldova și va întreprinde acțiunile necesare, în limita competenței, pentru evitarea consecințelor ce pot interveni în rezultatul modificării actelor normative, conform proiectului menționat mai sus.</p>	<p>legale privind separarea, independența și/sau certificarea operatorului sistemului de transport, precum și hotărârile emise în scopul asigurării continuității activității de transport al gazelor naturale”.</p>
<p>SA „Moldovagaz” Nr. 04-2273 din 30.06.2023</p>		<p>Se acceptă.</p>
<p>SRL “Moldovatrangaz” Nr. 14-893 din 29.06.2023</p>	<p>Cu referire la adresarea Ministerului Energiei nr. 07/1-750 din 27.06.2023, „Moldovatrangaz” SRL comunică despre examinarea repetată proiectului Hotărâri de Guvern „Cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea art. 17 din Legea nr. 108/2016 en privire la gazele naturale”, precum si argumentele aduse in susținerea acestora în Nota informativă de însoțire, perfectată de către autorii proiectelor respective și vă comunică următoarele.</p>	

<p>Rezultând din situația geo-politică din regiune și prioritatea menținerii funcționale a sistemului rețelelor de transport a gazelor naturale, excluzând orice factori de risc, în care să determine sistarea transportului de gaze naturale către consumatorii finali, în special în perioada rece a anului, în care, producerea agentului termic și, totodată a energiei electrice este dependentă de livrarea/transportul de gaze naturale, considerăm judicioasă și menținem poziția expusă în scrisoarea nr. 14-883 din 27.06.2023. Excluzând orice factori de sensibilitate politică, menționăm ca operarea infrastructurii de transport a gazelor naturale, atât în aspect de reglementare (raporturi contractuale stabilite între „Moldovatrangaz” SRL și Operatorul sistemului de transport gaze naturale din Ucraina, inclusiv cu operatorul de sistem nelicențiat din stânga Nistrului „Tiraspoltrangaz” SRL), cât și în aspect tehnic, de mentenanță și operare, implică necesitatea de testare a noilor mecanisme de reglementare aplicate. Orice eroare admisă în acest sens, poate determina, în mod direct sau indirect, perturbarea activității de transport a gazelor.</p>	<p>Nu se acceptă. În conformitate cu Decizia D/2012/05/MC-EnC, Republica Moldova a avut obligația de a asigura separarea/certificarea operatorilor sistemului de transport gaze naturale până la 1 ianuarie 2020. După aprobarea de către ANRE a Planului de măsuri privind separarea SRL „Moldovatrangaz”, care prevedea prezentarea documentelor pentru certificare până la data de 01.10.2020, la solicitarea SRL „Moldovatrangaz” și SA „Moldovagaz”, termenul respectiv a fost prelungit de mai multe ori. Astfel, remarcăm că, întreprinderile din cadrul întreprinderii de gaze naturale integrate pe verticală SA „Moldovagaz”, au avut suficient timp pentru asigurarea respectării prevederilor actelor normative în vigoare în partea ce ține de asigurarea separării/certificării OST. Din cauza lipsei realizării separării și certificării operatorului sistemului de transport SRL „Moldovatrangaz”, Secretariatul Comunității Energetice a inițiat procedura de infringement în raport cu Republica Moldova pentru nerespectarea și neimplementarea legislației comunitare în conformitate cu prevederile Tratatului de instituire a Comunității Energetice. Astfel, în cazul neîndeplinirii acestui angajament în termen, Republica Moldova riscă să fie sancționată. Suplimentar la riscul ca Republica Moldova să fie sancționată financiar, evocăm că, asigurarea separării operatorului sistemului de transport în termen este un angajament al Republicii Moldova față de UE și în cadrul Memorandumului cu privire la politicile economice și financiare încheiat cu Fondul Monetar Internațional, precum și o condiție pentru accesarea de asistență macrofinanciară din partea UE.</p>
--	--

	<p>În scopul prevenirii unor potențiale riscuri în gestionarea sistemului de transport gaze naturale, se încurajează conlucrarea eficientă între OST și alți participanți la piața gazelor și examinarea măsurile necesar a fi întreprinse de părți întru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale a țării.</p>	<p>În scopul prevenirii unor potențiale riscuri în gestionarea sistemului de transport gaze naturale, se încurajează conlucrarea eficientă între OST și alți participanți la piața gazelor și examinarea măsurile necesar a fi întreprinse de părți întru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale a țării.</p>
<p>Suplimentar celor expuse, cu referire la completările operate în proiectul de document, menționăm următoarele:</p> <p>Stabilirea unui termen minim reglementat de 5 ani pentru contractele de locațiune încheiate între: „deținătorul de licență precedent cât și ceilalți proprietari ai rețelei aflate în gestiunea acestuia, cu noul titular de licență desemnat de ANRE” constituie o abordare abuziva contrară principiilor constituționale de bază ai economiei: proprietatea, piața, libera inițiativă economică și concurență loială.</p> <p>Libertatea unui agent economic de a se certifica și de a obține licența de activitate, precum și de a-și recăpăta rețele ce-i aparțin pentru a avea posibilitatea sa desfășoare activitatea licențiatii, în cazul întrunirii tuturor cerințelor de reglementare constituie un drept fundamental.</p> <p>Proiectul respectiv de lege, cu modificările propuse spre avizare, afectează în mod inadmisibil drepturile și interesele legitime ale societății noastre și denotă în mod cert promovarea de către autoritățile statului a intereselor celui de al doilea operator de transport a gazelor naturale de pe piața, poate aduce la monopolizarea pieței energetice de transport a gazelor în favoarea unui concurent și vine să împiedice dezvoltarea pieței de gaze naturale.</p> <p>„Moldovatrangaz” SRL solicită astfel, excluderea termenului minim reglementat al contractului/contractelor de locațiune „cel puțin 5 ani” și substituirea acestuia cu textul „până la certificarea și eliberarea unei noi licențe pentru activitate în sectorul gazelor naturale”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În conformitate cu prevederile Metodologie aplicabile activității de transport al gazelor natural, tarifele reglementate pentru serviciul de transport al gazelor naturale se determină luând în considerare costurile de bază aprobate de ANRE pentru o perioadă de 5 ani. Din aceste considerente activitatea de transport al gazelor naturale este organizată astfel încât să existe cel puțin o previzibilitate de 5 ani din punct de vedere tarifar.</p> <p>Totodată, din punct de vedere investițional, activitatea de transport al gazelor naturale este organizată cu o previzibilitate pentru o perioadă de 10 ani, deoarece în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (1) lit. c) operatorul de sistem independent are obligația să-și asume executarea planurilor de dezvoltare a rețelelor de transport al gazelor naturale pentru 10 ani, a căror realizare este monitorizată de Agenție.</p> <p>Din considerentele menționate supra, autorii au propus cea mai scurtă perioadă posibilă de aplicat în situația dată (5 ani) și nu consideră că acest termen reprezintă unul arbitrar sau abuziv.</p> <p>La fel, remarcăm că, prevederea de a încheia un contract de locațiune în cazul întrunirii condițiilor pentru necesitatea desemnării provizoriu unui nou titular de licență în calitate de operator al sistemului</p>	

	<p>de transport al gazelor naturale în Republica Moldova, nu este o măsură nouă introdusă prin proiectul respectiv de Lege pentru modificarea unor acte normative, ci măsura respectivă este deja prevăzută în art. VI alin. (3) din Legea nr. 249/2022.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Norma la care se face referință este prevăzută în redacția actuală a art. VI alin. (3) din Legea nr. 249/2022. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 72 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, „interpretarea oficială a legilor, se realizează exclusiv de către Parlament prin adoptarea legilor de interpretare”.</p> <p>Totodată, despre termenul de 12 luni de la intrarea în vigoare a Legii nr. 249/2022 (intrată în vigoare la 10.09.2022) precum și despre termenii prevăzuți de art. 36 alin. (2¹) din Legea 108/2016, atât SRL „Moldovatrangaz” cât și SA „Moldovagaz” au fost informați de către ANRE.</p>
<p>Suplimentar celor expuse, solicităm respectuos clarificarea termenului instituit în Art. II din proiectul de document: „ (3) In cazul în care documentele de certificare nu au fost depuse la ANRE în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi ...”. Astfel, solicităm interpretarea normei pentru a identifica dacă compania, în calitate de „deținător de licență precedent” poate dispune de acest termen suplimentar pentru a asigura „transmiterea întregului sistem de transport gaze naturale” către noul titular de licență desemnat.</p>	<p>Concluzionând cele expuse supra, „Moldovatrangaz” SRL evidențiază executarea judicioasă a tuturor cerințelor reglementate orientate în scopul liberalizării și deschiderii, dezvoltării pieței gazelor naturale (la momentul întreprinderii deține 33 de contracte de prestare a serviciilor de transport a gazelor naturale cu Trădări naționali, din spațiul UE și nu doar, implementarea RBP constituite o dovadă a accesului liber, nediscriminatoriu și egal al tuturor Utilizatorilor de sistem la capacitățile de transport a gazelor naturale. Mai mult, sunt puse în aplicare mecanismele de echilibrare, fiind semnate 11 contracte de echilibrare cu Fumizării naționali de gaze naturale, în calitate de PRE.</p> <p>„Moldovatrangaz” SRL acționează în calitate de parte responsabil în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 207/2019). Aprecieri cu fermitate ca acțiunile menționate supra dovedesc deschiderea și disponibilitatea „Moldovatrangaz” SRL de susținere a autorităților de reglementare în implementarea cerințelor de transpunere a</p>

	<p>legislației UE. Concomitent, acționăm din obligația și prioritatea suprema de asigurare a securității energetice naționale și continuității transportului de gaze naturale care constituie un obiectiv strategic principal la aceasta etapă. Ori, orice riscuri admise, implică asumarea consecințelor de către factorii abilitați.</p> <p>De asemenea ne rezervăm dreptul de a acționa în conformitate cu prevederile legale și de a utiliza instrumentele prevăzute de lege pentru apărarea drepturilor și intereselor legale ale întreprinderii împotriva unor eventuale abuzuri.</p>	Se acceptă.
<p>Secretariatul Comunității Energetice <i>e-mail din 29.06.2023</i></p>	<p>Dear Minister,</p> <p>Thank you for consulting with us the draft amendments to the Moldovan law on natural gas, Law 249/2022 and the Moldovan Administrative Code.</p> <p>The Secretariat has no objections to the proposed amendments. Moldova has been for long in breach of the Energy Community acquis with regard to the unbundling and certification of transmission system operators in the gas sector. In accordance with the Decision 2012/05/MC-EnC of 5 December 2012 by the Ministerial Council of the Energy Community, the deadline for unbundling of the gas TSOs was 1 January 2020. Its lack of compliance is currently subject to dispute settlement proceedings in Case ECS-31/21.</p> <p>Also, according to the Secretariat's assessment from its Reasoned Opinion dated 31 May 2023, the TSO Moldovatrangaz does not comply with the unbundling requirements under any of the models eligible under the Energy Community acquis (ownership unbundling, independent system operator and independent transmission operator). For these reasons, we consider the proposed amendments timely and necessary to complete the unbundling and certification process.</p> <p>We thank you for your continuous collaboration and remain at your disposal for any support you may need in this regard.</p>	Se acceptă.
<p>SRL „Vestmoldtransgaz” <i>Nr.03-181 din 29.06.2023</i></p>	<p>Art. I. – Articolul 17 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La alin. (1) textul „<i>la alin. (2) lit. a), b) și i)</i>” se substituie cu textul „<i>la alin. (2) lit. a), b), i) și j)</i>”;</p> <p>2. Alin. (2) se completează cu lit. j), cu următorul cuprins:</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>1. În conformitate cu prevederile Codului Civil, locațiunea presupune că o parte (locatar) se obligă să dea celeilalte părți (locatar) un bun determinat individual în folosință temporară sau în folosință și posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie. Prin urmare oricare alte forme de colaborare între părți, precum transmiterea de personal sau prestarea unor</p>

<p>„j) nerespectarea de către titularii de licențe din sectorul gazelor naturale a cerințelor legale privind separarea, independența și/sau certificarea operatorului sistemului de transport”;</p> <p>Art. II. – Art. VI din Legea nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative, se modifică după cum urmează:</p> <p>a) Alin. (3) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) În cazul în care documentele de certificare nu au fost depuse la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Agenția aplică art. 17 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și desemnează provizoriu un nou titular de licență în calitate de operator al sistemului de transport al gazelor naturale în Republica Moldova. Noul titular de licență trebuie să respecte modelul de operator de sistem independent, în conformitate cu art. 26-28 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, în ceea ce privește exploatarea rețelei de transport deținute de întreprinderea integrată pe verticală din care face parte titularul de licență precedent. În acest caz, atât deținătorul de licență precedent cât și ceilalți proprietari ai rețelei aflate în gestiunea acestuia, vor prezenta spre aprobare Agenției cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de expirarea termenului de certificare prevăzut la art. 36 alin. (2) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, contractele de locațiune încheiate pe un termen de cel puțin 5 ani cu noul titular de licență, astfel încât întregul sistem de transport de gaze naturale aflat în proprietatea și/sau în gestiunea fostului titular de licență să poată fi gestionat de către noul titular de licență. Titularul de licență precedent este obligat să pună la dispoziția noului titular de licență, prin contractul de locațiune, resurse tehnice, logistice și umane necesare prestării activității de operare fizică și comercială a sistemului de transport gaze naturale, pentru o perioadă stabilită de noul titular de licență, dar care nu poate depăși perioada contractelor de locațiune.</p> <p><i>Agenția aprobă contractele încheiate între proprietarii rețelelor de transport al gazelor naturale și noul titular de licență.”</i></p> <p>b) Articolul se completează cu trei alineate (3¹), (3²), (3³), cu următorul cuprins:</p> <p>„ (3¹) În cazul în care părțile nu vor semna contractele de locațiune prevăzute de prezentul articol, Agenția va emite o hotărâre care va fi loc de contract care urma a fi încheiat în baza art. VI alin. (3) <u>inclusiv resursele tehnice, logistice și</u></p>	<p>servicii, urmează a fi stabilite separat de locațiune. Mai mult, toate aspecte legate de personal sunt guvernate de prevederile Codului muncii, care reglementează drepturile și obligațiile atât al salariatului cât și al angajatorului în raport cu acesta.</p> <p>2. În partea ce ține de propunerea de completare a proiectului cu o prevedere care să stabilească necesitatea actualizării de către Agenție a Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al gazelor naturale pentru a recunoaște în tariful reglementat de transport al noului titular de licență toate costurile generate de preluarea și prestarea serviciului de transport de la titularul de licență precedent, considerăm că o prevedere în acest sens nu este necesară deoarece, acest drept al Agenției este prevăzut la art. 99 al Legii nr. 108/2016, care printre altele obligă ANRE să respecte următoarele principii în cadrul politicilor tarifare:</p> <p>a) funcționarea eficientă și asigurarea viabilității financiare a întreprinderilor de gaze naturale în baza costurilor justificate și strict necesare pentru desfășurarea activităților reglementate;</p> <p>b) aprovizionarea cu gaze naturale, în mod continuu și fiabil, a consumatorilor finali, cu respectarea parametrilor de calitate și a indicatorilor de calitate stabiliți;</p> <p>c) desfășurarea activităților reglementate în condiții de siguranță;</p> <p>d) orientarea sistemului de formare a prețurilor și a tarifelor reglementate spre crearea de premise pentru motivarea întreprinderilor de gaze naturale și a consumatorilor finali în sporirea eficienței energetice prin stabilirea de stimulente corespunzătoare atât pe termen scurt, cât și pe termen lung;</p>
--	--

	<p><u>umane necesare prestării activității de operare fizică și comercială a sistemului de transport gaze naturale. Hotărârea emisă de către Agenție este executorie din momentul adoptării și produce efecte obligatorii pentru proprietarii rețelei de transport și titularul de licență desemnat, până la încheierea și aprobarea contractelor de locațiune.</u></p> <p>(3²) La solicitarea noului titular de licență, titularul precedent va presta acestuia servicii specifice, cum ar fi întreținerea și <u>repararea rețelilor</u>, în baza unor contracte aprobate de către Agenție.</p> <p>(3³) Noul titular de licență solicită în termen de maxim 30 de zile certificarea conform modelului de operator de sistem independent."</p> <p>Art. III. – (1) Agenția va actualiza Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al gazelor naturale pentru a recunoaște în tariful reglementat de transport al noului titular de licență toate costurile generate de preluarea și prestarea serviciului de transport de la titularul de licență precedent.</p> <p>(2) Agenția va asigura, prin cadrul legal necesar, garantarea încasării contravalorii serviciilor de transport prestate de noul titular de licență.</p> <p>Art. IV. – Articolul 214 din Codul Administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 466), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:</p> <p><i>„(9) Nu pot fi suspendate hotărârile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind retragerea licențelor pentru nerespectarea de către titularii din sectorul gazelor naturale a cerințelor legale privind separarea, independența și/sau certificarea operatorului sistemului de transport, precum și hotărârile emise în scopul asigurării continuității activității de transport al gazelor naturale”.</i></p> <p>Art. IV. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>	<p>e) promovarea investițiilor eficiente în sectorul gazelor naturale;</p> <p>f) eliminarea subvențiilor încrucișate;</p> <p>g) asigurarea faptului că prețurile și tarifele reglementate sînt justificate, rezonabile, verificabile, nediscriminatorii, transparente, bazate pe performanță și pe criterii obiective și includ o rată rezonabilă de rentabilitate.</p>
--	--	---

Digitally signed by Parlicov Victor
Date: 2023.07.04 10:01:14 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV